

Aikuisväestön hyvinvointimittari - ammattilaisten näkemyksiä mittarin käytöstä

Mittarin taustaa

- Kehitetty Soccan ja PKS-kuntien aikuissosiaalityön asiantuntijoiden yhteistyönä
- Tarvittiin mittari työikäisten asiakkaiden kokonaishyvinvoinnin arviointiin ja seuraamiseen
- Tavoitteena helppokäyttöinen työväline, jonka myös asiakkaat kokevat mielekkääksi
- Mittarin jatkokehittäminen

Mittarin sisältö ja käyttötapa

- Aikuisväestön hyvinvointimittari on asiakkaan itsearviointimittari
- Tuottaa samanaikaisesti tietoa elämän olosuhteista ja hyvinvoinnin subjektiivisesta kokemuksesta
- Kyselylomake + graafinen yhteenveto asiakkaan hyvinvoinnin ulottuvuuksista (Maisa/ Apotti tai paperilomake). Mittari visualisoi asiakkaan hyvinvoinnin haasteet, voimavarat ja aukkopaidat.
- Asiakas voi täyttää kyselyn itsenäisesti tai työntekijän tuella.
- Mittarin tuloksia käydään läpi ammattilaisen kanssa osana tilannearvion ja asiakassuunnitelman prosesseja.

Mittarin sisältö

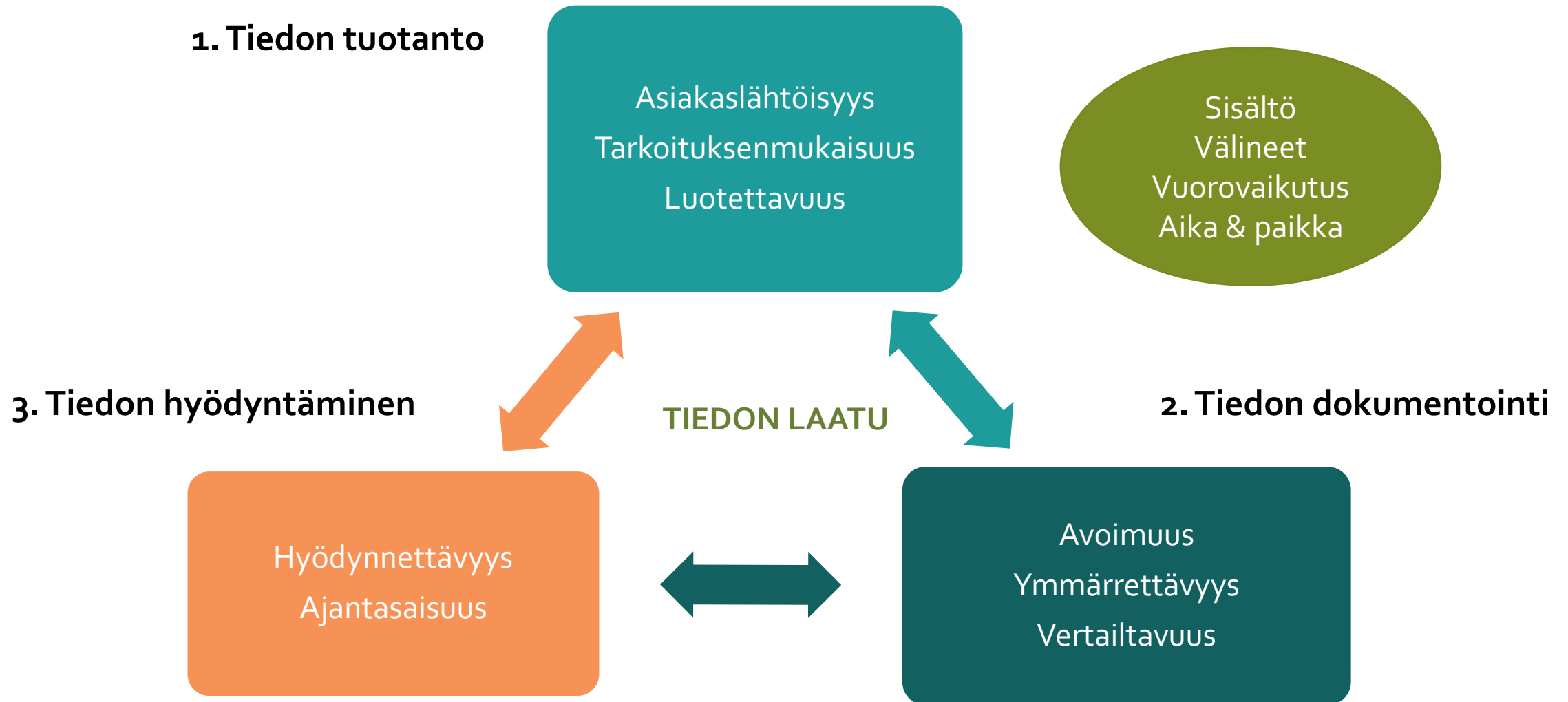
Hyvinvointia tarkastellaan yhdeksän kokonaisuuden kautta, jotka muodostuvat 2-4 osa-alueesta. Mittarissa on 27 kysymystä, joiden vastausvaihtoehdot koostuvat elämäntilannetta kuvaavista väittämistä.

“Hyvinvoinnin edistäminen edellyttää toimivan vuorovaikutuksen lisäksi tutkittua tietoa hyvinvoinnin mekanismeista sekä kykyä ja välineitä tunnistaa keskeisiä hyvinvoinnin ulottuvuuksia ja seurata hyvinvoinnin muutosta.”

(Linnakangas ym., 2015:406)

Asiakastiedon laatu sosiaalipalveluissa

1. Tiedon tuottaminen mittarin avulla

- Kokonaisvaltainen asiakkaan omiin havaintoihin perustuva tieto
 - Hyvinvoinnin sanoittaminen ja vaikeiden asioiden puheeksi ottaminen
 - Myös voimavarat tulevat huomioiduiksi
 - Voidaan luotettavammin arvioida, mitkä ovat hyvinvoinnin keskeiset haasteet
 - Mittari tuottaa tietoa, jota ei muuten ehkä tavoitettaisi
 - Miten työskennellä, jos asiakkaan ja ammattilaisen arvio poikkeavat toisistaan?

- *“[Mittari] on nopea käyttää, yhteenvedon graafi on hyvin havainnollinen, asioita on helppo ottaa puheeksi sen avulla.”*
- *“Nostaa esiin keskeiset hyvinvointiin liittyvät asiat.”*
- *“Käytän ... sellaisten asiakkaiden kanssa, joista ‘en muuten saa kiinni’, mistä kiikastaa.”*
- *“Minusta mittarin käyttö vaatii vain omaa treeniä, että tuntuu luontevalta käydä tuloksia keskustellen läpi ja muistaa uusia mittausta asiakkuuden aikana.”*
- *“Toivon, että minulla olisi riittävästi aikaa käyttää mittaria”*

2. Tiedon dokumentointi mittarin avulla

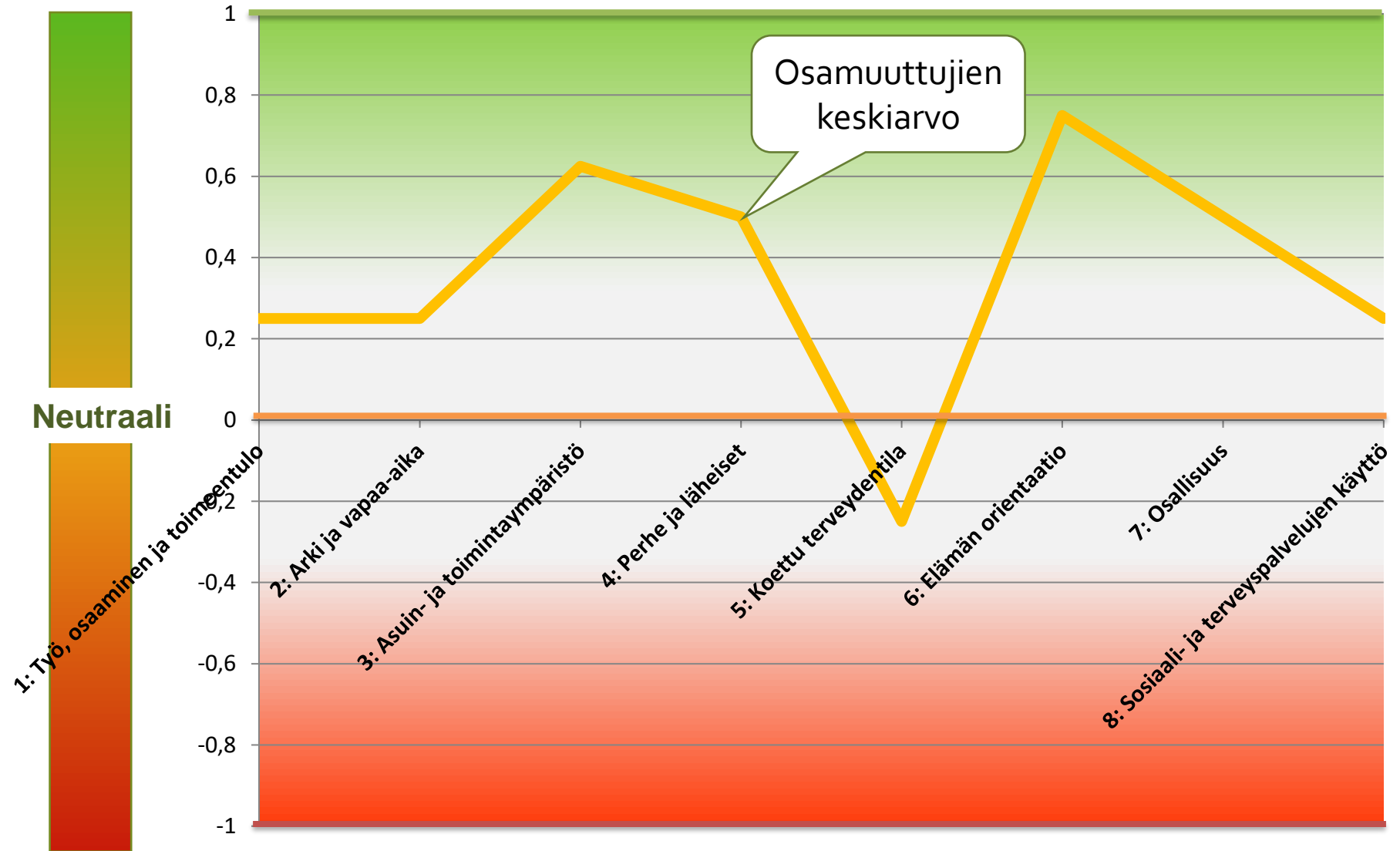
- Mittarin tulokset ovat konkreettinen dokumentti asiakkaan itsensä tuottamasta tiedosta
- Yhteenvedon visuaalisuus
- Toistettaessa hyvinvoinnin muutos on helposti havaittavissa yhteenvetograafista
- Tuloksia voidaan tulkita eri tavoin, eivätkä ne välttämättä tavoita kaikkia asiakkaan tilanteen kannalta olennaisia asioita
- Mittaritiedon kirjaaminen osaksi PTA:n ja asiakassuunnitelman asiakirjoja?

Mittaustulosten yhteenveto

Tuottaa hyvinvointia

Henkilön X hyvinvoinnin profiili: ulottuvuudet

Tuottaa pahoinvointia

- *“Selkeät kysymykset ja graafinen tulos”*
- *“Loistava tapa visualisoida muutokset konkreettisesti”*
(kokemusasiantuntija)
- *“Olisi hyvä saada mittarit myös esim. englanniksi ja ruotsiksi, jotta mahdollisimman moni voisi vastata mittariin”*
- *“[Toivon] että mittarin voisi täyttää ilman Maisaa [...] että löytyisi Apotista myös työntekijän työkaluna ja voisi täyttää yhdessä”*
- *“Paperiversio käyttöön myös”*

3. Mittaustiedon hyödyt & hyödynnettävyys asiakastyössä

- Mittarin täyttäminen ja tulosten tarkastelu yhdessä ammattilaisen kanssa voi toimia asiakkaalle selkeyttävänä interventiona
- Voi auttaa selkeyttämään työskentelyn tavoitteita
- Mahdollistaa hyvinvoinnin muutosten seuraamisen
- Mm. ammattilaisen osaaminen, asiakkaan suhtautuminen mittariin ja aikaresurssi vaikuttavat mittarin hyödynnettävyyteen
- Integrointi tietojärjestelmään lisää hyödynnettävyyttä

- *“Aluksi vieras ajatus asiakkaille mutta kun itse näkevät kehityksen omassa elämässään niin tullut positiivista palautetta.”*
- *“Hyvinvointimittari tulisi ottaa laajasti käyttöön jo palvelutarpeenarviointiprosessissa, jotta pystyisin itse hyödyntämään sen tuloksia omassa [sosiaalisen kuntoutuksen] palvelussani ja mahdollisesti käyttämään uusintakyselyä oman palvelun loppupuolella arvioinnin tukena.”*
- *“ [Käyttöä tukisi] mittarin tulosten hyödyntäminen yli yksikkörajojen, esim. sosiaalitoimesta [erikoissairaanhoidon].”*

- *“[Mittarin täyttämässä auttaisi] selkeä keskustelu miksi se tehdään ja miten se auttaa juuri nyt minua. Olin niin suuressa epätoivossa että pienikin asia joka ei auttanut minua heti tuntui olevan liikaa. Tämä johtui myös siitä että minua oli käännytetty monesta paikasta ovelta vaikka olin fyysisesti ja psyykkisesti massiivisessa avun tarpeessa”*
(kokemusasiantuntija)

Kiitos!

Lisätietoa:

https://www.socca.fi/aikuissosiaalityo_ja_sosiaalinen_kuntoutus/aikuisvaeston_hyvinvointimittari

Yhteydenotot ja
mittarilomakkeet:

rosa.hossain-karhu@hus.fi

